

Lisa 1. LS ja KSH VTK eelnõule esitatud ettepanekud

Nr	Ettepaneku esitaja/ kirja kuupäev	Ettepanek	Vallavalitsuse seisukoht
1.	Põllumajandusamet 24.10.2018 kiri nr 14.5-1/1694-1	1. Põllumajandusameti jaoks on oluline, et üldplaneeringu koostamise ülesannetena ja lähteseisukohana oleks nimetatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavate meetmete määramine (süsteemide terviklikkuse säilitamine). 2. Lisame Teile abimaterjalina seadusega PMA-le pandud kohustused, mida peaks lihtsalt ja arusaadavalt üldplaneeringus kajastama: Maa sihtotstarbe muutmine (ka kinnisasja ümber kruntimine, jagamine, ühendamine, liitmine või eraldamine) Vastavalt maaparandusseaduse § 48 lg 1 tuleb maaparandussüsteemide maa-alal sihtotstarbe muutmine kooskõlastada PMA-ga. Muu ehitise ehitamine maaparandussüsteemile Vastavalt maaparandusseaduse § 47 lg 1 tuleb maaparandussüsteemide maa-alale muu ehitise ehitamine kooskõlastada PMA-ga. Lisavee juhtimine maaparandussüsteemi Tulenevalt maaparandusseaduse § 47 lg 1 ja Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee	1. Väärtuslike põllumajandusmaade ja maaparandussüsteemide alad näidatakse planeeringus ning tuuakse välja vastavad kaitse- ja kasutamistingimused. Täiendatakse ptk 6 punkti 26. 2. Võetakse teadmiseks. Üldise lähenemise järgi õigusaktidest tulenevaid tingimusi üldplaneeringus ei dubleerita. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.

	reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ § 5 lg 8 on lisavee (nt heit- või sadevee) juhtimiseks maaparandussüsteemi või selle koosseisu kuuluvasse vooluveekogusse vajalik saada kooskõlastus Põllumajandusametilt. Maaparandushoid Tulenevalt maaparandusseaduse § 45 lg 2 ja 3 peab maaparandussüsteemi omanik või isik, kes õigussuhte alusel kasutab maaparandussüsteemi oma valduses oleval kinnisasjal (edaspidi maavaldaja) maaparandussüsteemi ja selle maa-ala kasutamisel tegema vajalikke maaparandushoiutöid. Maavaldaja ei tohi maaparandushoiutöid tehes takistada veevoolu maaparandussüsteemis ega tekitada muu tegevusega kahju teistele maavaldajatele. Maaparandushoiutöödele esitatavad nõuded on kehtestatud põllumajandusministri 25.07.2003 määrusega nr 75 „Maaparandushoiutöödele esitatavad nõuded“. Maaparandussüsteemi (ehitamine ja) rekonstrueerimine Vastavalt maaparandusseaduse § 7 lg 1 tuleb enne ehitusprojekti koostamist esitada Põllumajandusametile maaparandussüsteemi projekteerimistingimuste taotlus (vastavalt maaparandusseaduse § 5 lg 1 loetakse ka maaparandussüsteemi rekonstrueerimine ehitamiseks). Looduskaitseadusest tulenevad piiranguvööndid (põhikaardile kantud veekogu piirist arvates) § 37 lg 1 p2: Ranna või kalda piiranguvööndi laius on üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga maaparandussüsteemi eesvoolul 100 meetrit § 37 lg 1 p3: Ranna või kalda piiranguvööndi laius on kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga maaparandussüsteemi	
--	---	--

	eesvoolul 50 meetrit § 38 lg 1 p 4: Ranna või kalda ehituskeeluvöönd üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga maaparandussüsteemi eesvoolul 50 meetrit § 38 lg 1 p 5: Ranna või kalda ehituskeeluvöönd kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga maaparandussüsteemi eesvoolul 25 meetrit Veeseadusest tulenev veekaitsevöönd § 29 lg 1 ja 2 Vee kaitsmiseks haju reostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks moodustatakse veekogu kaldaalal veekaitsevöönd. Veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist on maaparandussüsteemide eesvooludel – 10 m, maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km²–1 m. Uus maaparandusseadus hakkab kehtima 1. jaanuarist 2019. Uue maaparandusseadusega kehtestatakse eesvooludele kaitsevöönd, mille ulatus määratakse määrusega: eesvoolu kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord. Määrusega kehtestatakse maaparandussüsteemi eesvoolude ja nendel paiknevate maaparandussüsteemi keskkonnarajatiste kaitsevööndi ulatus tulenevalt eesvoolu tüübist ja valgala suurusest ning kehtestatakse kaitsevööndis tegutsemise kord. Määrus on alles koostamisel ja väga tõenäoliselt valmib see enne planeeringu vastuvõtmist. Väärtuslik põllumajandusmaa Väärtusliku põllumajandusmaa määramiseks ja kaitseks on juba aastaid koostatud seaduse eelnõu. Üldplaneeringu koostamine ja menetlemine on pikk ja aeganõudev protsess. Kuigi kavandatav seadusemuudatus veel ei kehti, oleks hea teada kus asuvad väärtuslike põllumajandusmaade massiivid (VPMM) ning millised kaitse- ja kasutustingimused neile kehtima hakkavad. Kõik põllumajandusmassiivid (PMM) pindalaga alates 2,0 ha kaardistatakse ja kantakse loodavasse põllumajandusmassiivide registrisse. Neile määratakse	
--	--	--

		boniteet, mille põhjal arvutatakse ka maakonna ja eesti kaalutud keskmine boniteet. Kõik PMM pindalaga alates 2,0 ha, mille boniteet ületab eesti (või mõningal juhul maakonna) kaalutud keskmist boniteeti on automaatselt riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid (RVPM) ja nendele ehitamine ning maa sihtotstarbe muutmine on keelatud (on ka mõned erisused). Neid maid ei või ka metsastada. Seda kõike hakkab jälgima Põllumajandusamet. KOV võib ülejäänud põllumajandusmassiivide kaardile kantud põllumajandusmaa massiividest (mis ei ole riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid) omal äranägemisel veel omakorda määrata kohaliku tähtsusega põllumajandusmaa massiivid (KVPMM). Need määratakse üldplaneeringuga ja nendele ehitamist ning metsastamist hakkab jälgima KOV. RVPM ja KVPMM kokku moodustavad väärtusliku põllumajandusmaa massiivid (VPMM), mis kantakse vastavasse registrisse. Registrit hakkab pidama Põllumajandusamet. Seaduse järgi määrab põllumajandusmaa massiivid PMA (sh riikliku tähtsusega väärtuslikud põllumajandusmaa massiivid), kuid praktilise töö teeb PMK.	
2.	Tehnilise Järelevalve Amet 01.11.2018 16-6/18-2858-003	Toome alljärgnevalt välja mõned ettepanekud, mis puudutavad raudteeohutuse valdkonda. Seoses üldplaneeringu ruumilise arenguga ning võivad olla kitsendavateks tingimusteks ja/või mõjutada inimeste tervist ja heaolu: 1) Maa sihtotstarvete määramisel, samuti näiteks elamupiirkondade planeerimisel ja rajamisel tuleb analüüsida läbi inimeste võimalikud liikumisteed (sh pendelliikumine üle raudtee), et olemasolevad	Nõustume, ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.

	ülesõidu- ja käigukohad oleksid võimalikult palju kasutatavad (poleks vaja näiteks eraldi ületuskohti, piisab platvormide juures kõiki rööpapaare ületavaid ülekäikudest). Reeglina pole uute samatasandiliste ületuskohtade rajamine kuigi otstarbekas. 2) Juhul kui planeeritakse uusi raudtee ülekäigukohti (sh kergliiklusteede rajamise käigus), tuleb need lahendada selliselt, et liikumisteed oleksid üheaegselt nii ohutud kui ka optimaalsed – arvestatakse väljakujunenud liikumisteid, vajadusel eraldatakse raudtee ümbritsevast keskkonnast vajalikus ulatuses aiaga, likvideeritakse omavoliliselt tekkinud ületuskohad. Nõutav turvavarustus ületuskohtadel peab olema toimiv ja lahendatud nii, et seda kasutataks õigesti (märgistus nähtav, puudub möödapõike võimalus); 3) Võimalusel tuleb vältida raudteeni ulatavate tupiktänavate projekteerimist, sest see loob soodsa võimaluse ebaseaduslike raudtee ületuskohtade tekkeks. Ebaseadusliku (illegaalse) ületuskoha all mõistetakse nn isetekkelist raudtee ületuskohta, millel puudub hooldaja ja mis ei ole ette nähtud raudtee ületamiseks. Isetekkelised raudtee ületuskohad kujutavad endast ohtu selle ületajale ega vasta ületuskoha nõuetele; 4) Palume juba planeeringu tasandil võimalusel nõuet raudtee ääres asuvate lasteasutuste,	
--	---	--

		välispordirajatiste (staadion) ja elamute kruntide raudteepoolne külje piiramiseks aia või taimestikuga, et vältida laste ja elamupiirkonnas ka loomade ootamatut sattumist raudteemaale. 5) Haljastuse osas (sh pargid, puhkealad) soovitame mitte planeerida kõrghaljastust (puid sh viljapuid) rööbasteele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, põhjusteks on nii tuleohutuse kui ka nähtavuse tagamise vajadus raudteel.	
3.	AS Eesti Raudtee 06.11.2018 kiri nr 4-1.8.1/3178-1	1. Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73. 2. Hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooni ning müraga. Uute hoonestusalade rajamise korral raudtee vahetusse lähedusse ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra, vibratsioon) leevendamiseks. 3. Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist	1. Võetakse teadmiseks. Üldise lähenemise järgi õigusaktidest tulenevaid tingimusi üldplaneeringus ei dubleerita. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 2. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 3. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel.

	oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus. 4. Näha ette meetmed takistamaks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljapool ametlikke ülekäigu- ja ülesõidukohti. 5. Uute raudteeületuskohtade kavandamisel arvestada alljärgnevate regulatsioonidega: • Teede- ja sideministri 9. juuli 1999. a määruse nr 39 „Raudtee tehnokasutuseeskirja kinnitamine“ Lisa 4 „Raudteeülesõidu- ja ülekäigukoha ehitamise, korrashoiu ja kasutamise juhend“; • Majandus- ja taristuministri 5. augusti 2015. a määrus nr 106 „Tee projekteerimise normid“; • EVS 843:2016 „Linnatänavad“. • 6. Üldplaneeringus kajastada raudteemaal paiknevad olemasolevad avalikult kasutatavad teed (tänavad, kergliiklusteed, parklad, platsid) ning teha ettepanek nende omandiõiguse reguleerimiseks. 7. Raudteemaale aadresside määramisel palume lähtuda aadressiandmete käsiraamatus sätestatust (Põhimõtted katastriüksuse nime määramiseks raudteemaa katastriüksustel) ning vajadusel määrata hoonetele täpsustavad aadressid paralleelaadressidena.	LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 4. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 5. Võetakse teadmiseks. Üldise lähenemise järgi õigusaktidest tulenevaid tingimusi üldplaneeringus ei dubleerita. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 6. Võetakse teadmiseks. Ettepanekut kaalutakse ÜP koostamise käigus. 7. Võetakse teadmiseks. Üldise lähenemise järgi õigusaktidest tulenevaid tingimusi üldplaneeringus ei dubleerita. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--

4.	Terviseamet 09.11.2018 kiri nr 9.3-4/8515	1. Joogivee kvaliteet. Otepää valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni võrgustiku rajamisel ja rekonstrueerimisel soovitame tugineda Otepää ja endiste Palupera, Sangaste, Puka valdade ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kavadele. Arendamise kavad annavad põhjaliku ülevaate olemasolevast olukorrast, erinevatest arendusprojektidest ja nende teostamise hinnangulisest maksumusest. ÜVK arendamise eesmärgiks on tagada liitunud klientidele kvaliteetne joogivesi ja efektiivne reovee puhastamine, kindlustamaks looduskeskkonna (sh põhja- ja pinnavee) kaitset. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kättesaadavuse tagamine võimalikult paljudele elanikele peaks toimuma läbi järgmiste tegevuste: - amortiseerunud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni torustike rekonstrueerimine; - amortiseerunud reoveepuhastite rekonstrueerimine; - amortiseerunud puurkaevpumplate rekonstrueerimine; vajadusel ÜVK süsteemide laiendamine. Endiste valdade hajaasutusaladel elanikkonna vähesuse ja suhteliselt hajali paiknemise tõttu ei ole ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine nendesse piirkondadesse otstarbekas. Pigem kaasata elanikke võimalikult palju hajaasutuse programmi raames joogivee kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks ning reoveekäitluse kaasajastamiseks ja tagamiseks.	1. Võetakse teadmiseks. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
----	---	--	---

	2 . Supluskohad. Kui piirkonnas asuvad veekogud, mida kasutatakse elanike poolt suveperioodil suplemiseks siis, supluskohad, nii ametlikud kui ka mitteametlikud peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määruse nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ nõuetele. Vastavalt Euroopa Direktiivi nõuetele ja eeltoodud määruse §-le 5 korraldab supluskoha omanik või valdaja suplusvee seire vastavalt seirekalendriks. Kui supluskohas ei teostada suplusvee uuringuid, siis tuleks suplejaid teavitada, et kasutatav veekogu ei ole enam supluskoht ning suplusvee kvaliteeti ei kontrollita. Kui supluskoht on juba pikaajalisel kasutusel, jääb see omaniku vastutusalasse. Supluskoha omanik või valdaja korraldab suplusvee seiret ning andmed veekvaliteedi kohta kuuluvad avalikustamisele. Üldsusele ettenähtud teabe kättesaadavuse supluskohas tagab supluskoha omanik või valdaja. Üldsuse teavitamise nõue kehtib ka mitteametlike supluskohtade kohta. Täpsustada Otepää valla supluskohtadega seonduvat. Maakasutuse kavandamisel tuleb silmas pidada, et tegevuste planeerimisel ei halvendata seisu-ja vooluveekogude seisundit. 3. Liiklusmüra. Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemeid sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid”, mis	2 . ÜP koostamise raames täpsustatakse supluskohtade temaatikat. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 3 . Müratasemeid käsitletakse vastavalt PlanS'ile ja ÜP ülesannete täpsusastmele.
--	--	---

	jõustus 01.02.2017. Määrata Otepää valla maa-alal AÕKSi § 7 järgsed mürakategooriad ning alad, kus tuleb tagada liiklusrüüa siht-ning piirväärtused. 4. Müra-ja saatetundlikud objektid. Amet ei soovita müra-ja saatetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tiheda liiklussagedusega teede (maantee, raudtee, tänav) lähedusse. Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning et tagatud oleksid kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid. Uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) planeerimisel hinnata, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad objektide rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele. 5. Tootmistegevuse negatiivsed mõjud. Ameti varasemale kogemusele tuginedes juhime tähelepanu, et ka keskkonnasõbraliku tootmise puhul on tootmisprotsesse, mida tehakse tootmisettevõtte territooriumil: kauba või toorme toomine, ladustamine, suuremõõduliste detailide kokkupanek või töötlemine, jäätmete ja valmistoodangu laadimine, väljavedu ja muud müra ning õhusaastet põhjustavad tegevused. Tootmistegevuse müra on reeglina kaootiline ja keeruline hinnata. Ühekordsed mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad lähipiirkonna elanikele	LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 4. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 5. Võetakse teadmiseks. Tootmismaade kavandamisel arvestatakse nende võimalike mõjudega, vajadusel töötatakse välja leevendusmeetmed (nt puhveralad). LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--

	häiringuid põhjustada isegi siis, kui tööstusmüra vastab normtasemetele. Seetõttu soovitab amet uute objektide planeerimisel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist ka siis, kui tegemist on keskkonnasõbraliku tootmistegevusega. Amet on seisukohal, et elamu- ja tööstusala vahele tuleks planeerida piisav puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga. Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, äri- või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala. Ühtlasi tuleb arvestada, et ühe- või kaherealine kõrghaljastus ei oma puhveralana müra vähendamisel praktilist väärtust, vaid on pigem visuaalse leevendusefektiga. Müra vähendamise eesmärgil rajatav kõrghaljastus peaks puhveralana olema vähemalt 30-50 meetri laiune, et omada müra leevendavat efekti. 6. Valgusreostus. Uute kergliiklusteede planeerimisel arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid. 7. Kaitsevööndid. Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte.	6. Valgusreostust kergliiklusteede planeerimisel käsitletakse vastavalt PlanS'ile ja ÜP ülesannete täpsusastmele. 7. Võetakse teadmiseks. Ettepanekuga arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	---

	5. Päästeamet 12.11.2018 kiri nr 7.2-1/18046-1	1. Päästeamet selgitab, et üldplaneeringus tuleb kindlasti ette näha tuletõrje veevarustus, see on oluline tagamaks kohaliku elukeskkonna turvalisust. Siseministri määruse nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“ § 54 lg 1, 2, 3 alusel on oluline määrata üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel tuletõrje veevõtukohtade asukohad, juurdepääsud, -tüübid, -kitsendused ja tingimused rajamise kohustuse kohta.	1. Nõustuda. Lisada ptk 6 punkt 30 Täpsustatakse tuletõrje veevõtukohtade vajadust.
6.	Lennuamet 13.11.2018 kiri nr 6-5/18/5636-2	Lennuametil puuduvad ettepanekud Otepää valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele.	
7.	Keskkonnaamet 22.10.2018 nr 5/18/12234-3	1. Jäätmed. Keskkonnaamet lisab, et jäätmekäitlusobjektid tuleb planeerida selliselt, et need ei tekitaks keskkonnahäiringuid (müra, vibratsioon, tolmu, ebameeldiv lõhn jms) ja negatiivset mõju elanikkonnale, vältides sellega hilisemaid probleeme. Üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmekavaga 2014-2020 seatud eesmärgid. Samuti Valgamaa omavalitsuste ühise jäätmekavaga (aastani 2025) seatud eesmärgid. Lisaks suletud Keeni prügilale tuleb kajastada ka teisi Otepää valla territooriumil asuvaid suletud prügilaid.	1. Nõustume täpsustusega. Korrigeeritakse LS ja KSH VTK ptk 6 punkti 7. Suletud prügilate kasutustingimuste määramine.

		2. Vesi. Keskkonnaamet toob kokkuvõtlikult välja teemad, mis peaksid veevaldkonnas olema käsitletud: hüdrokeoloogia, põhjavee kaitse, veealade (veekogude) üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, põhiliste tehnovõrkude trasside, joogiveeallikate (sh sanitaarkaitsealad), reoveepuhastite (sh kujade), maaparandussüsteemide asukoha määramine, veekogude ranna ja kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd, kallasrajad, vajadusel maasoojus (puurkaevud). KSH-s peaks olema käsitletud põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus, arendusest tulenev mõju neile. Arvestada tuleb põhjaveemaardlate keskkonnaministri käskkirjaga kinnitatud põhjaveevarudega (06.04.2006 käskkiri nr 405, 06.12.2016 käskkiri nr 12/1671244), kuna Otepää piirkonna kinnitatud põhjaveevarud lõppevad 2019. a ja tuleb teostada põhjaveevarude ümberhindamine. Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid tuleb arvestada ka planeeringutes ning üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada veemajanduskavaga seatud eesmärke ja meetmeid. Olemasolevad reoveekogumisalad (Otepää, Puka, Sangaste, Sihva, Pühajärve, Nõuni, Keeni), perspektiivis ühiskanaliseerimisega kaetavad alad ja seonduvad kitsendused. Veehaarete asukohad ja seonduvad kitsendused, sh heitvee suublasse juhtimine veehaarete läheduses.	2. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--	--

		3. Looduskaitse. 42,68 % Otepää valla territooriumist asub Otepää looduspargis (keskkonnaregistri kood KLO1000559), mille maa- ja veealade täpsemate kasutamise- ja ehitustingimuste määramisel (sh ka nt hoonestuse kõrguspiirangute seadmine) tuleb arvestada Otepää looduspargi kaitseesmärkidega. Lisaks tuleb strateegiliste arengudokumentidena arvestada ka Otepää looduspargi, Otepää hoiuala ja Otepää loodusala kaitsekorralduskavaga aastateks 2017-2026. Lisaks tuleb looduskaitse valdkonnas tähelepanu pöörata järgmisele: Ehituskeeluvöönd (edaspidi EKV), veekaitsevööndi ja kalda piiranguvööndi lähtejoone määramine. PlanS § 75 lg 1 p 9 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusalaadega siseveekogul. Suurte üleujutusalaadega siseveekogudel on vastavalt keskkonnaministri 28.05.2004 määrusele nr 58 "Suurte üleujutusalaadega siseveekogude nimistu ja nendel siseveekogudel kõrgveepiiri määramise kord" EKV lähtejooneks alluviaalsed soomullad ehk lammi madalsoomullad. Tulenevalt mullakaardi ebatäpsustest soovitame üldplaneeringu koostamisel kriitilistel aladel mullastiku andmeid täpsustada või kaaluda ka teiste üleujutuste esinemist peegeldavate	3. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--	--

		kriteeriumitega arvestamist (nt veetasemete andmestik). EKV lähtejoone määramisel tuleb arvesse võtta ka täiendavad kohapõhised asjakohased andmed (veetasemete andmestik, sh teadaolevad üleujutusosalad siseveekogudel jms) ja arvestada kaldaastangutega (LKS § 34 lg 5). Samuti tuleb ära märkida EKV ulatuses erandeid tekitavad olukorrad (metsamaa erisus LKS § 38 lg 2, tiheasustusala erisus LKS § 38 lg 1 p 3). Metsamaa erisust planeeringujoonistel graafiliselt pigem mitte kujutada (ajaliselt liialt muutuv, küll aga lisada märkusena). Üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusosalad (arvestades ka LKS § 41). Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla minevad objektid, nt tiheasustusosalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised, sadamate, sildumis- ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud neile. Kajastada ka EKV korrigeerimine ja vähendamine ning suurendamine (PlanS § 75 lg 1 p 12). Kaitstavad loodusobjektid, sh Natura, liikide leiukohad kujutada maakasutusplaanil ja/või piirangute/keskkonna/looduskaitse vmt joonisel, arvestades liikide leiukohtade puhul seejuures LKS §-ga 53. Üldplaneeringus kajastada	
--	--	--	--

		loodusobjektide keskkonnaregistri väljavõtte aeg ning märkida, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. Üldplaneeringus arvestada konkreetsete objektide kaitse-eeskirjade ja neis seatud tingimustega (sh rahvusparkides, maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega). Tuua välja kaitstavate loodusobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada projekteeritavate objektidega. Üldplaneeringu KSH-s viia läbi Natura hindamine, arvestades lisaks otsestele mõjudele ka kaudseid ja kumuleeruvaid mõjusid. Sõltuvalt mõjuallika ja/või planeeringu täpsusastmest teha eelhindamise või asjakohase hindamisena (tehtud peab olema vähemalt Natura-eelhindamine). Hindamise üheks väljundiks võiks olla teadaolevate objektide-juhtude määratlemine, mille puhul edaspidistes etappides oleks vajalik asjakohane hindamine. Kallasrada, selle sulgemine ja ümbersuunamine, sellele juurdepääsuvõimalused. Plans § 75 lg 1 p 11 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine. Keskkonnaseadustiku üldosa seadus § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine üldplaneeringuga. Kliimamuutustega kohanemine, sh üleujutusosalad Üleujutusohtlike alade määratlemine (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste korduvate üleujutustega	
--	--	---	--

		aladega ega piirdu vaid maandamiskava alusel määratud üleujutusohuga riskipiirkondadega), üleujutusohuga aladel ehitustingimuste seadmine. I ja II kaitsekategooria liikide kujutamine: LKS § 53 lg 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud. Seega on kaks võimalust: 1) koostada planeeringust kaks versiooni – avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon (esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse); 2) kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja püsielupaiku „tsenseeritult“ – näiteks ühe tingmäärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik“ eraldamata kaitsekategooriaid. Põhiprobleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooria liikide püsielupaigad. Eelistatum oleks teine variant, kus näidatakse üldplaneeringu joonistel (sõltuvalt vajadusest ja planeeritavast alast) kõiki (nt tiheasustusaladel) või siis maakasutuse planeerimisel olulist tähtsust omavaid (kusagil rohevõrgustikus paiknevate leiukohtade kujutamine võib osutuda pigem infomüraks) kaitsealuste liikide leiukohti/püsielupaiku ühe tingmäärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik“, kuid erandina ei kujutata I kaitsekategooria liigi ringikujulisi (ehk otseselt LKS § 50 lg 2 tulenevaid) püsielupaiku. Antud märkus peab	
--	--	--	--

		olema ka planeeringu tekstis ja/või legendis kajastatud. Juhul, kui üldplaneeringuga kavandatakse olulisi maakasutusmuutusi kaitstavate liikide leiukohtades, oleks soovitav planeeringu piirangute joonistel (juhul, kui sellised vastava täpsusastmega vormistatakse, näiteks tiheasustusaladel) need alad ka vastavalt markeerida (nt alana, kus arendustegevustel arvestada liigikaitseliste tingimustega), teavitamaks et antud aladel arendamisel on teatavad looduskaitse kitsendused, mille sisuline pool selgub siis alles arenduse detailsetes etappides. 4. Kliima ja üleujutused. Nagu eelnevalt märgitud, tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada ka kliimamuutuste ja üleujutusega. Palume üldplaneeringu koostamisel ja keskkonnamõju strateegilisel hindamisel arvestada haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohutudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, ranna- ja kaldaerosiooni kiirenemine, maalihete esinemine ning linnaliste asumite soojussaarte efekt) ja nende maandamise võimalustega. Soovitame tutvuda Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskava ja kliimamuutustega kohanemise arengukavaga.	4. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--	--

	5. Mets. Üldplaneeringu alusel võib kinnisomandile seada kitsendusi, st üldplaneeringuga omandiõiguse kasutamise kitsendamine on legitiimne. Seejuures iga kitsendus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav (arusaadav, sh kinnisasja omanikule). Metsa osas on kriitilised piirkonnad suuremate linnade ja asulate ümbrused. Ühtlasi, üldplaneeringu koostamisel tuleb analüüsida maatulundusmaa metsamaal raadamisest tingitud tagajärgi. Raadates veekogu piiranguvööndis metsamaad, likvideeritakse ka ehituskeeluvöönd piiranguvööndi metsamaal väljaspool põhi-ehituskeeluvööndit. 6. Maavarad. Keskkonnaamet märgib, et üldplaneeringuga tuleb määrata maardlate ja maavara kaevandamisega kaasnevad mõjud maakasutusele ning ehitiste ehitamisele. Lisaks tuleb käsitleda ala kaevandamisjärgset maakasutust. Olulised küsimused on nt järgnevad: Millised on mõjud ja millised kitsendused sellega kaasnevad? Millised tingimusi on otstarbekas seada üldplaneeringuga? Kuidas võiks kaevandamine aidata kaasa piirkonna arengule? 4 (5) Milline võiks olla maakasutus peale maavara ammendumist (nt lasketiir, tuulikupark, puhkeala, sõudekanal, mets)? Eestis on teatud piirkondades suur ehitusmaavarade nõudlus, mis survestab uute karjäärade avamist, mis omakorda võib tekitada (tekitab) pingeid kogukondade ja arendajate vahel.	5. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 6. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	---

		Ühelt poolt tuleb kohalike kogukondade arvamust arvestada, kuid selge on ka see, et kusagilt peab ehitusmaavarasid kaevandama. Seega on vajalik leida võimalusi nende vastandlike huvide tasakaalustamiseks. Ühelt poolt tuleks planeerimisel konfliktide ennetamiseks vältida asustuse ja muude maa kasutusviiside, mida võiks kaevandamine häirida, kavandamist kasutuses aga ka veel avamata maardlate vahetusse lähedusse ning samuti potentsiaalsete maardlate lähedusse (nt asi on uuringu faasis). Samas peaks planeeringu koostamisel aga arvestama kindlasti sellega, et maavara on vajalik kaevandada ja kuskil peab seda tegema, et tagada varustuskindlus. Tegemist on teemaga, mis on aina rohkem päevakohane. Igal juhul tuleb üldplaneeringu koostamisel lähtuda sellest, et maardlate ja potentsiaalsete maardlatega tuleb arvestada, ei saa võtta seisukohta, et kaevandamine ei ole lubatud. Samuti mitte kanda planeeringusse kohustus, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlemisel tuleb teha keskkonnamõju hindamine. Tuleb analüüsida, missugused on konfliktid alad. Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada maapõuseaduse § 15 lg 7, mis sätestab, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering, detailplaneering ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-is sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.	
--	--	--	--

	7. Välisõhk. Üldplaneeringute koostamisel tuleks kindlasti lähtuda Eesti Keskkonnastrateegiast aastani 2030 (http://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/ks_loplil_riigikokku_pdf.pdf), milles on ühe probleemina välja toodud transpordist tulenev saaste. Kohalikud omavalitsused, eriti just tihedama asustusega linnad, peaksid sellele hakkama tähelepanu pöörama. Näiteks eelistama peaks kaugküttesüsteemi kohtküttele, kuna kohtküttega piirkondades esineb kütteperioodil suurem õhusaaste, seda just osakeste näol, mis on kuulutatud vähki tekitavaks. Teid, maanteid, aga ka raudteid tuleks planeerida targalt ja liikluskoormust reguleerida. Põhiline probleem on saasteained, aga ka müra ja seda kindlasti ka raudteede puhul. Keskkonnaministeeriumi kodulehel on avalikustatud uuring Eesti linnade saastatuse kohta (http://www.envir.ee/sites/default/files/linnade_aruanne_final.pdf), millega tuleks kindlasti tutvuda, kui planeerima hakatakse. Lisaks on hea kõrvale vaadata riikliku õhuseire andmeid online-s aadressil: http://airviro.klab.ee/. Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise juures tuleb maakasutuse planeerimisel ja sellega kaasneva mõju hindamisel arvesse võtta, et paljude tööstus- või toomisteggevustega (sh soojatootmine) kaasneb keskkonnahäiring (nt lõhn, müra, tolm, muu õhusaaste jne, vt lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seadus) ning	7. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	---	--

		nimetatud planeerimisprotsess peaks olema üks tööriist, et vähendada keskkonnahäiringute mõju eelkõige keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule. Arvestada tuleb, et tööstus/tootmine, mis on eeldatavalt suurema mõjuga, tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale (piisav vahemaa selgitada välja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus). Mõistlik oleks teha vahet suurema ja väiksema heitega/keskkonnahäiringuga tööstusel/tootmisel/tegevusel ning need planeeringus ära defineerida koos neile rakenduvate üldiste reeglitega (st kus saab sellist tegevust teha, kus ei saa). Võimalusel kasutada väiksema heide/keskkonnahäiringuga ala puhveralana suurema heide/keskkonnahäiringuga ala ja elanike/laiema üldsuse poolt igapäevaselt kasutatavate alade vahel. Pargid, terviserajad jms ei sobi kindlasti selleks puhveralaks. 8. Müra. PlanS § 75 lg 1 p 22 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne müra normtasemete kategooriate määramine. Seejuures on olulisemad küsimused nt järgnevad: Millised on piirkondade praegused müratasemed. Kas on probleeme? Millistele aladele millised mürakategooriad (atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57) on otstarbekas määrata arvestades kavandatavaid arenguid? Kas kavandavad müra normtasemed (vt keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” Lisa 1) on saavutatavad? Kui pole, kas	8. Ettepanekutega arvestatakse planeerimislahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub.
--	--	--	--

		on vaja maad reserveerida (nt müratõkkeks, müravalliks) eesmärkide saavutamiseks? Kas ja kuhu on otstarbekas määratleda vaikesid alasid? Kas kavandavad maakasutuse juhtotstarbed on müra mõttes sobilikud? Müra teema juures arvestada ka eelmise punkti "Välisõhk" all kirjapandut.	
8.	Maanteeamet 22.11.2018 nr 6-15-2/18/49935-3	1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine: 1.1. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik - so riigiteede perspektiivsed trassid sh ristumiskohad, kogujateed jms. 1.2. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad. 1.3. Määrata olemasolevate ja kavandatud teede funktsioonid: näiteks kohalik tee, avaliku kasutusega eratee. Riigiteedeks määramine ja riigiteede kohalikeks teedeks määramine toimub koostöös Maanteeametiga. 2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine, riigitee kaitsevööndi vähendamine: 2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse käsitlemisel lähtuda EhS § 71 lõikest 2 ja tänava puhul sama paragrahvi lõikest 3. 2.2. Otepää linna ning Puka ja Sangaste alevikke läbivad riigiteed on EhS § 92 lg 3 mõistes tänavad. EhS § 71 lg 3 alusel oleme hinnanud nimetatud asulaid	1. 1.1. ÜPs kajastatakse Valga maakonnaplaneeringus. MP teedevõrgustik. Kuna MP on oma olemuselt suuniseid andev dokument, kaalutakse ÜP protsessi käigus kõikide MPs toodud tingimuste rakendamise otstarbekus. 1.2. Ettepanekuga arvestatakse ÜP lahenduse väljatöötamise käigus. Tugiplaani täpsustatakse. LS ja KSH VTK parandamise vajadus puudub. 2. 2.1. Võetakse teadmiseks.

	läbivate riigiteede kaitsevööndite ulatust. Välja kujunemata hoonestusjoone, linliku keskkonna puudumise tõttu ning tee funktsioonist lähtuvalt teeme ettepaneku määrata alljärgnevatel riigiteedel kaitsevööndi laiuseks 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast. 2.2.1. Riigitee nr 71 Rõngu – Otepää – Kanepi km 16,35-17,55 ja km 18,8-19,3. 2.2.2. Riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km 24,95-25,68. 2.2.3. Riigitee nr 18148 Maaritsa – Otepää km 16,3-17,085. 2.2.4. Riigitee nr 23160 Otepää – Nüpli – Sihva km 0,0-1,15. 2.2.5. Riigitee nr 23237 Pedajamäe – Pühajärve km 0,12-0,45. Alljärgnevalt on kirjeldatud riigitee lõigud, kus peame vajalikuks ühele poole riigitee määrata kaitsevööndi ulatuseks 10 m (vasak pool) ja teisele poole teed 30 m (parem pool). Nendes asukohtades on ühel poolel teed hoonestusjoon välja kujunenud, kuid teisel poolel mitte. 2.2.6. Riigitee nr 23175 Pühajärve – Pukamõisa km 16,2-16,55. 2.2.7. Riigitee nr 23195 Otepää – Kääriku – Kurevere km 0,8-2,55. 2.2.8. Riigitee nr 23204 Puka – Kuigatsi km 0,0-1,0. 2.3. Juhul kui olemasolev hoonestusjoon jätkub väljaspool linna ja alevikke, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjenduste alusel EhS § 71 lõikest 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist. Peale planeeringu kehtestamist tuleb kaitsevööndi	2.2. Nimetatud teelõigud on EhS järgi tänavad ja nende kaitsevöönd on 10 m. Vallavalitsus ei nõustu väitega, et tegemist ei ole nimetatud asulaid läbival alal linnliku keskkonnaga ning ei pea ettepanekut piisavalt põhjendatuks.
--	---	--

	laiuseid kajastav joonis esitada Maanteeametile GIS või CAD formaadis. 3. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine: 3.1. Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus. 3.2. Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida. 3.3. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt EhS-le teeregistrisse kandmiseks. 3.4. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igaühel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt. 3.5. Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.	2.3. Võetakse teadmiseks. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 3-4. Esitatud tingimusi kaalutakse ÜP lahenduse väljatöötamisel, arvestades ÜP-le PlanS'iga seatud ülesannetega. ÜP eesmärk on tagada jätkusuutliku ruumi kujundamine, mis muuseas arvestab väikeasulates väljakujunenud struktuuriga: teedevõrgu ja hoonestuse paiknemisega. ÜP tasemel käsitletakse teedevõrku terviklikult, st teede omandivormi käsitletakse vaid õigusaktidest tulenevate kitsenduste puhul.
--	--	--

	3.6. Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi, määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik juurdepääsude tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt ala lähinaabritele. 3.7. Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada väljapoole riigitee transpordimaad. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse. 3.8. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suurendada kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede, kandevõimet või viia neid muul moel liikluskoormusega vastavusse. 3.9. Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast. 3.10. Riigiteedele määrata 20 m laiune tehnoloogiline vöönd äärmise sõiduraja välimisest servast tee ohutuse tagamiseks, perspektiivseks teede õgvendusteks ja laiendusteks, koguja- ja kergliiklusteede välja ehitamiseks, avalikes huvides vajalike tehnovõrkude- ja rajatiste paigutamiseks ning teede püsivust tagava veerežiimi parandamiseks. Kuni 10 m teekaitsevööndi puhul lugeda tehnoloogilise vööndi laiuseks kuni 10 m. Tehnoloogilises vööndis tuleb ehitustegevuse	
--	---	--

	planeerimisel tee ohutuse tagamiseks kaasata Maanteeamet. 3.11. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga ligipääsetavus. 3.12. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks üldjuhul ei juhita arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. 3.13. Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks. 3.14. Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ja liiklusummikute ärahoidmisele; 4. Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine: 4.1. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada et, kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega tee. 4.2. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi kogujateede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja	
--	---	--

		olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale tee. 4.3. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse. 4.4. Vältida planeeringulahedust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks. 4.5. Põhimaanteedele uusi samatasandilisi ristumiskohti mitte kavandada. Kohalike teede liitumine põhimaanteedega toimub ainult üldplaneeringuga kavandatud eritasandiliste ristumiskohtade (sõlmede) kaudu. Arvestada, et olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad senise maakasutuse tarbeks ega jää pikas perspektiivis kasutusele. 4.6. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepool. 5. KSH väljatöötamise kavatsuse asjakohasus ja piisavus: 5.1. Nimetada piirkonnad, kus on momendil kaevandamisalad ja kus võiks tulevikus maavara kaevandada ja anda võimalikud kitsendused. 5.2. Hinnata riigiteede rekonstrueerimise vajadust ja võimalikke vajalikke kitsendusi.	
--	--	---	--

		6. Palume planeeringus kasutada riikliku teeregistri põhiseid teede nimetusi ja numbreid. 7. Planeering kooskõlastada Maanteeametiga. Kooskõlastamisel palume esitada meie kirjale vastava ülesehitusega ülevaade (näiteks tabelina) Maanteeameti ettepanekute arvestamise kohta planeeringulahenduse väljatöötamisel.	5. KSH raames hinnatakse kavandatava tegevuse mõju vastavalt ÜP täpsusastmele. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 6. Nõustume ettepanekuga. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 7. Kooskõlastamisel lähtutakse õigusaktide nõuetest ning kooskõlastajaid koheldakse võrdselt – s.o Maanteeametile eraldi tabelülevaadet ei koostata. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.
9.	Rahandusministeerium 30.11.2018 nr 6-11/ 9051-1	1. Lisada kaasamiskavasse Eesti Erametsaliidu, piirkonda registreeritud ja tegutsevad MTÜ-d ning SA-d, sh jahiseltsid. Kogukondade kõneisikute nimekirja soovitame täiendada Puka, Nõuni ja Sangaste piirkondade külade kõneisikute nimedega.	2. Nõustume. LS ja KSH VTK täiendada.
10.	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeerium	1. Soovitame üldplaneeringu koostamisel kaaluda võimalusi taastuvenergia tootmiseks vajalike alade kavandamiseks. Eesti oludes tähendab see eelkõige	1. Nõustuda. Täiendada LS ja KSH VTK ptk 6 lisades punkt 31.

	13.03.2019 kiri nr 17-7/2019/2142	peaasjalikult tuule- ja päikeseenergia arendamiseks sobilike maa-alade planeerimist.	Taastuvenergeetika arendamise põhimõtete täpsustamine ja tootmiseks vajalike alade kavandamine.
10.	Muinsuskaitseamet 13.12.2018 kiri nr 5.1-17.5/238013.03.201	1. Otepäävalla üldplaneeringu koostamisel tuleb mälestiste ja laiemalt pärandi teemat käsitleda üldplaneeringu osana. Kultuuripärandi käsitlemisel tuleb lähtuda 2018. aastal Rahandusministeeriumi poolt koostatud juhise „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“ https://planeerimine.ee/static/sites/2/uldplaneeringu_juhis_final.pdf (ptk 4.7. „Kultuuripärandiga arvestamine“).	1. Võetakse teadmiseks. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.
11.	Keskkonnaministeerium 05.03.2019 kiri nr 13-1/19/1215	Koostöö ja kaasamine planeeringute koostamisel Planeerimisseadusest (edaspidi PlanS) tulenevalt koostatakse maakonnaplaneering, riigi eriplaneering, üldplaneering ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering koostöös valitsusasutuste ja asutustega, kelle valitsemisalasse kuuluvaid küsimusi planeering käsitleb ning kellel võib olla põhjendatud huvi planeeringu elluviimise või planeeringuala ruumiliste arengusuundumuste vastu. Keskkonnaministeeriumil on põhjendatud huvi olla kaasatud nende planeeringute menetlusse, mis mh mõjutavad ministeeriumi valitsemisel oleva riigimaa perspektiivset kasutust. PlanS § 4 lõike 4	1. Võetakse teadmiseks. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.

		alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ (edaspidi Määrus nr 133) § 3 punkti 3 kohaselt tuleb planeering kooskõlastada Keskkonnaministeeriumiga kui planeeringu koostamisel on nõutav piiriülene keskkonnamõju strateegiline hindamine, planeeringu kehtestajaks on Vabariigi Valitsus, planeeringuga kavandatakse uue tiheasustusala moodustamist või olemasoleva tiheasustusala laiendamist ranna või kalda piiranguvööndis või kui planeeringualal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa. Keskkonnaministri 26.01.2017 käskkirjaga nr 1-2/17/108 „Volituse andmine“ volitati Maa-ametit läbi vaatama ja kooskõlastama maakonnaplaneeringuid, üldplaneeringuid ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuid planeerimisseaduses sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub maareformi seaduse (edaspidi MaaRS) § 31 lõike 2 tähenduses jätkuvalt riigi omandis oleva maal (edaspidi jätkuvalt riigi omandis olev maa) või Eesti Vabariigi omandis Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleva maaüksusel, mille volitatud asutus on Maa-amet. Sama käskkirjaga anti Maa-ametile ka volitus kooskõlastada planeeringuid juhtudel, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleva maardlal või selle osal. Eelnimetatud käskkirja on lähiajal kavas osaliselt muuta.	
--	--	---	--

		Kuigi Keskkonnaministeerium on varasemalt teavitanud osasid kohalikke omavalitsusi, et juhul kui muud Määruse nr 133 § 3 punktis 3 toodud juhud üldplaneeringu puhul ei rakendu, ei ole Keskkonnaministeeriumi kaasamine üldplaneeringu menetlusse vajalik, siis palume edaspidi kaasata planeeringu koostamisse Keskkonnaministeerium juhul, kui maakonnaplaneeringu, üldplaneeringu ning riigi ja kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu mõju ulatub jätkuvalt riigi omandis olevale maale või Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevale maale, mille volitatud asutus on Maa-amet. Detailplaneeringud, mis otseselt või kaudselt mõjutavad jätkuvalt riigi omandis oleva maa ja/või Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleva maa, mille volitatud asutus on Maa-amet perspektiivset kasutust, palume ka edaspidi saata läbivaatamiseks ja arvamuse andmiseks Maa-ametile. Kõik planeeringud, mille maa-alal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa palume saata kooskõlastamiseks Maa-ametile.	
12.	Turismikomisjon 14.11.2018	1. Üle vaadata seadusandliku pool pealt Otepää looduspargi kaitse-eeskiri. 2. Apteekrimetsa alad tuua linna piiridesse. 3. Üldplaneeringus ei tohiks olla kõrguspiiranguid hoonete ehitamisel. 4. Igal kinnistul peab olema hoonestusõigus vähemalt ühele hoonele.	1. Võetakse teadmiseks. Üldplaneeringu eesmärk on valla territooriumi arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine ning sellega lahendatakse teiste ülesannete seas ka vajalikul tasemel kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste

	5. Vaadata üle Otepää looduspargi piirid. Sama mis punkt 1. 6. Üldplaneering peab soodustama arengut, nii spordi, kultuuri, majanduse, kui ka elanikkonna juurdekasvu suhtes. 7. Arvestada võimaliku kunstlume tootmisega suusatrassidel. 8. Arvestada parkimisalade väljaarendamisega. 9. Arvestada majutusettevõtete ja vaatamisväärsuste juurdepääsuteede arendamisega. 10. Arvestada Otepää uue ja vana kalmistu juurdepääsuteede ja taristuga seotud probleemide lahendamise (ligipääs, valgustus, jäätmemajanduse korraldus jms).	seadmine. Kui vajalik on seadusandlikke ettepanekuid teha, tuleb seda ka kaaluda üldplaneeringu koostamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 2. Ettepanekut kaaluda üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 3. Ettepanekut kaaluda üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 4. Ettepanekut kaaluda üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 5. Võetakse teadmiseks. Üldplaneeringu eesmärk on valla territooriumi arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine ning sellega lahendatakse teiste ülesannete seas ka vajalikul tasemel kaitstavate
--	---	--

			loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Kui vajalik on seadusandlikke ettepanekuid teha, tuleb seda ka kaaluda üldplaneeringu koostamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 6. Üldplaneeringu eesmärk on valla territooriumi arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Arvestada üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 7.-8. Ettepanekutuga arvestada üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.
		11. Majutusettevõtete ühendamine spordi- ja terviseradadega: Pühajärve-Apteekrimets-Marguse-Tehvandi, Tehvandi-Müllenbeck, Pühajärve-Annimatsi-Madsa-Kääriku, Tehvandi-Vidrike, Linnamäe oru ja taguse kasutuselevõtt spordi ja tervise liikumise tarbeks, Kääriku liikumisradade laiendamine ja pikendamine.	11. Ettepanekutuga arvestada üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.

		Suurürituste tarbeks parklate arendamine. 12. Suurürituste parklate ja Tehvandi ja Käärikuga seotud teemadel palub Tehvandi Spordikeskuse juhatuse liige Jaak Mae vallal ennast kaasata. 13. Klubi Tartu Maraton ettepanekud seoses arengukavaga (vt täpsemalt Lisa 2 lk... Otepää valla Turismikomisjoni ettepanekud).	12. Kaasata Tehvandi Spordikeskuse juhatuse liige Jaak Mae. 13. Otepää valla arengukavaga 2019-2023 arvestatakse üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub.
13.	Herko Sunts 22.10.2018	Võiks täiendada /täpsustada nimekirja "Üldplaneeringuga lahendatakse järgmised ülesanded" järgmistelt (lk 8): 1. uute tööstusalade ja nende ehitustingimuste määramine; (võiks eraldi rõhutatult olla välja toodud, hetkel üldises loetelus punktis 1) 2. spordirajatiste ja nende teenindamiseks vajalike alade määratlemine. Üldplaneering peaks arvestama Tehvandi kasvu võimalusi ning lisaks ka massiüritustega kaasnevate probleemide lahendamist nt uued parklad/parkimisalad, mis aitavad lahendada parkimisprobleemi Otepääl massiürituste ajal;	1. Dubleerimisvajadus puudub. Ettepanekus toodud põhimõtetega arvestada üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 2. Arvestada üldplaneeringulahenduse väljatöötamisel.

	3. päästetöödeks vajaliku taristu asukohta ja tingimuste määratlemine (sh ametlikud tuletõrje veevõtukohad); 4. punktis 4 on toodud kergliiklusteede asukoha ja arendamise põhimõtete määramine võiks laiendada ka maanteede asukoha ja arendamise põhimõtete määramisega. Vald võik uues üldplaneeringus juba näha ette Otepää linnas uut teelõiku Tartu mnt Rõngu mn'tle (Alajaamast Kastolatsi tee). See tee võimaldaks raskeveokitel lihtsamini pääseda Hundisoo piirkonda (ei peaks läbi linna/üle mäe sõitma , saaks ümber mäe). 5. Kaasata võiks ka Otepää valla osalusega MTÜ Eesti Andmesidevõrk (füberoptilise kaabli võrk valla territooriumil).	LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 3. Nõustuda. LS ja KSH VTK täiendatud peatükki 6 punkt 30-ga. 4. Arvestada üldplaneeringulahenduse väljatöötamisel. LS ja KSH VTK täiendamise vajadus puudub. 5. Nõustuda. LS ja KSH VTK kaasamiskava täiendatud.
--	--	--